

KULCSÁR NÁRCISZ

KÉPZŐMŰVÉSZETTEL A FELNŐTTEK LELKI EGÉSZSÉGÉÉRT
ÚJ PERSPEKTÍVA A FELNŐTTOKTATÁSBAN

Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a művészet milyen módon járul hozzá a felnőttek személyiségének formálásához, az önbizalom kiépítéséhez, az önkifejezés gyakorlásához. Kutatásom megkezdésében Heinrich Hanselmann svájci pszichiáter munkássága motivált, aki 1951-ben megjelent *Andragógia* című munkájában hívta fel a figyelmet arra a tényre, hogy a felnőttoktatás túlzottan az intellektuális képességek fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, azonban az érzelmi és az akarati élet fejlesztése ugyanúgy kívánatos lenne. Ez a megállapítás máig jellemzi a hazai felnőttoktatási rendszert, melyet a felnőttképzési statisztikai adatok is tükröznek: a szakmai és nyelvi képzések uralják a felnőttképzési piacot.

A modern élettel együtt járó különféle stresszhatásoktól sújtott felnőtt népesség munkaerő-piaci alkalmazkodó-képessége nem fejlődik kizárólag formális tanulás révén. A hatékony fejlesztéshez a felnőttoktatásnak a tanuló felnőttből és problémáiból kell kiindulnia, és segítséget kell nyújtania a problémahelyzetekből való kiútkeresésben. Ehhez fel kell ismerni, hogy a művészet maga a „rendcsinálás a káoszról”, ami módszertani lehetőségként szolgálhat a nem formális tanulás során. A művészet sokoldalú fejlesztő funkcióinak megismeréséhez résztvevő megfigyelőként követhetem végig művészetterápiás csoportok működését, interjúkat készítettem a résztvevőkkel és a terapeutákkal. A résztvevő-központúságon alapuló, az önálló kibontakozást preferáló, a saját valóságkonstrukciókból kiinduló foglalkozások során a konstruktivista tanulásemélet elemeit fedezhettem fel.

Kutatásom eredményeként nemcsak áttekintést kaptam a művészetterápiák alkalmazási területeiről és lehetőségeiről, hanem betekintést nyertem a művészet megannyi fejlesztő hatásába: a kommunikáció, a kreativitás, az érzések, indulatok kezelése, a szellemi képességek terén. A művészet sokoldalúan járul hozzá az egészséges személyiség kialakulásához, a felnőttoktatás mégsem alkalmazta mindezekéig, mivel szűkös andragógia módszertani eszköztárból válogat. Javaslatot fogalmazok meg a művészet, mint atipikus tanulási forma és módszer alkalmazására, mely reményeim szerint belátható időn belül tipikus tanulási formává válik.